

# Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 48-1918)

Originalt emne

*Sundhedsvæsen*

*Sundhedsvæsen/Sundhedsvedtægt*

*Vedtægter*

## Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. maj 1918](#)
- 2) [Byrådsmødet den 16. maj 1918](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. maj 1918 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 48-1918)

Indstilling fra Brolægningsudvalget om, at Sundhedsvedtægten gives følgende Tillæg angaaende Nyttiggørelse af Køkkenaffald:

"Husbeboerne ere pligtige til at opsamle alt Køkkenaffald (Madrester, Grøntsager o. l.) i særlige dertil i Gaarden anbragte Metalbeholdere. Det forbydes at komme saadant Affald i de almindelige Skarnbeholdere, og det paahviler Husejerne at have Indseende med, at saadant ikke sker. Der skal som Regel være 1 til dette Øjemed bestemt Beholder for hver 3 Lejligheder; dog skal der i hver Ejendom være mindst 1 Beholder for Køkkenaffald og 1 for andet Affald."

Udsattes.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 48-1918)

Indstilling fra Brolægningsudvalget om Tillæg til Sundhedsvedtægten angaaende Nyttiggørelse af Køkkenaffald. (Se B Side 21).

Brøndum udtalte, at det efter de af Udvalget foretagne Undersøgelser, hvorom der tidligere var aflagt Beretning, syntes at være uforsvarligt at lade Køkkenaffaldet gaa til Spilde, og at Udvalget derfor i Henhold til Byraadets Bemyndigelse havde ladet udarbejde Planer for et Kogeri beliggende ved Viborg Landevej. Det var disse Planer, der nu forelaa for Byraadet, men der var sket det, at der i Dag var kommet et Forslag frem om at forbinde Udnyttelsen af Køkkenaffaldet med et kommunalt Svinehold. Fra først af havde der ogsaa været Tale om Svinehold, men Udvalget var kommet til det Resultat, at det vilde være bedst kun at samle og koge Affaldet og sælge det til omboende Folk. Der forelaa adskillige gode Tilbud om Køb af dette Affald. Udgiften til selve Kogieriet var anslaaet til 17000 Kr., men antagelig vilde Udgiften blive den samme, hvor Kogieriet end blev lagt. Spørgsmaalet var nu, om Kommunen skulde oprette et Svinehold paa Fattigvæsenets Ejendom i Stautrup, saaledes som der nu var Forslag fremme om, men helt bortset herfra, burde Kogieriet vedtages. Skulde man enes om et Svinehold i Stautrup, kunde Affaldet enten koges her i Byen og derefter føres til Stautrup eller ogsaa føres derud, hvor Kogieriet saa maatte være. I ethvert Tilfælde skulde Kogieriet til, saa det vilde være rigtigt at faa Beløbet bevilget.

Jakob Jensen bemærkede, at Køkkenaffaldet fra en Del af de store Hoteller og andre store Ejendomme allerede nu blev benyttet til Svinefoder. Taleren henstillede til Udvalget, at det selv anskaffede Opsamlingsbeholdere og lod dem saaledes indrette, at de kunde transporteres bort og renses. Blev de ikke det, vilde der snart blive en ulidelig Stank i Gaardene. Da der nu var Tanke fremme om at forene Kogieriet med et Svinehold paa Fattigvæsenets Gaard i Stautrup, vilde Taleren henstille til Brolægningsudvalget og Fattigudvalget at søge at blive enige, inden der blev truffet nogen Beslutning i Byraadet. Med Hensyn til Forslaget til Tillæg til Sundhedsvedtægten bemærkede Taleren, at han aldrig før ved Lovgivningsarbejde havde set, at man vilde lægge Ansvaret for det ene Menneskes Opførsel over paa det andet; men saaledes vilde det blive efter Forslaget, idet

Grundejerne kunde blive straffede for Forsømmelser af Lejerne. Saadan noget kunde man ikke have, Ansaret maatte lægges paa den, der begik Forseelsen. Taleren vilde bestemt fraraade, at man vedtog de to Forslag, der nøje hørte sammen, og han vilde foreslaa, at begge Forslag blev vist tilbage til Udvalget.

Kjeld Sørensen troede, det var rigtigt at løse Opgaven ved Udnyttelse af Køkkenaffaldet i Forbindelse med et Svinehold paa Arbejdsanstalten i Stautrup; men vilde man den Vej ud, vilde det være bedst at bygge Kogeriet derude og køre Affaldet direkte derud. Taleren henstillede, at man overlod det til de to Udvalg at forhandle om Sagen. Taleren kunde ganske slutte sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelser om Forslaget angaaende Sundhedsvedtægten. Det vilde være uheldigt at gøre Husejerne ansvarlige for Lejernes Gerninger.

Mikael Johansen kunde for en Gangs Skyld fuldstændig give Hr. Jakob Jensens Ord sin Tilslutning. Det havde forbavset ham meget, at et Forslag som det vedrørende Sundhedsvedtægten overhovedet kunde komme frem.

Formanden gjorde opmærksom paa, at det i Forslaget til Tillæg til Sundhedsvedtægten udtrykkelig stod, at det var Husbeboerne, der havde Pligt til at opsamle Køkkenaffaldet.

Mikael Johansen mente, at det efter Forslaget var Grundejerne, der baade skulde bekoste Beholderne og bære Ansaret for, at Affaldet blev opsamlet. Kommunen burde selv bære hele Udgiften. Iøvrigt kunde hele Foranstaltningen næppe betale sig, og i mange Gaarde var der slet ikke Plads til Beholderne.

P. Petersen gjorde opmærksom paa, at der i Udvalgets Forslag intet stod om, at Grundejerne skulde have de af forskellige Talere nævnte Forpligtelser. Det var sikkert Amtslægens og Politimesterens Forslag, de Herrer talte om. Skulde Affaldet benyttes i Forbindelse med Svinehold paa Arbejdsanstalten i Stautrup, vilde Taleren anbefale, at Kogeriet blev lagt derude.

N. Joh. Laursen bemærkede, at som Forslaget til Tillæg til Sundhedsvedtægten nu var formet, lagde den Ansaret paa den, der foretog Handlingen. Taleren ansaa det for tvivlsomt, om Foretagendet vilde blive økonomisk heldigt, men paa den anden Side skulde han indrømme, at man maaske ikke havde Raad til at lade de paagældende Værdier gaa til Spilde.

Brøndum var forbavset over, at man fra en vis Persons Side altid forvekslede

Brolægningsudvalget med Taleren. Dette tydede paa, at der fra den Side blev set ganske ensidigt paa Sagen. Det var ikke Taleren, men Politimesteren, der havde foreslaaet at lægge Ansaret paa Ejeren. Som Forslaget nu var formet, kunde det ikke gaa nogen for nær. Forslaget om Kogeriet var helt igennem bygget paa de af Udvalget foretagne Undersøgelser, og et lignende System blev med Held praktiseret i Malmø og andre Byer. I Berlin Hamborg og Stockholm havde man i mange Aar nyttiggjort Køkkenaffaldet paa lignende Maade.

Det var aldeles ikke Meningen, at der skulde gaas frem med Strenghed hverken i den ene eller den anden Henseende, men selvfølgelig maatte der Tvangsbestemmelser til, hvis Affaldet skulde opsamles. Med Hensyn til Beholderne kunde man nok her som andre Steder lempe sig frem.

Jakob Jensen mente, at Hr. Brøndums Udtalelser bekræftede, at Brolægningsudvalgets Forslag i Virkeligheden indeholdtes i Politimesterens Forslag. Taleren kendte ikke noget til, at noget Medlem af Byraadet havde handlet saaledes, som Hr. Brøndum sagde. Taleren ønskede Forslaget godt og regelret formet, men det var det ikke, ja Udvalget var jo end ikke klar over, hvor det ønskede Kogeriet lagt.

Bech udtalte, at Sagens økonomiske Kerne var Udgiften til Beholderne. Hvis man blot regnede med 1000 Beholdere, vilde Udgiften hertil mindst blive 35000 Kroner, dertil kom de 17000 Kr. til Kogeriet, altsaa ialt over 50000 Kr. Endelig vilde Anskaffelsen af saa mange Beholdere næsten ganske blotte Landet for Zink eller galvaniseret Jern.

Mikael Johansen mente, at der maatte mindst 5000 Beholdere til. Det maatte klares, hvem der skulde anskaffe Beholderne og føre Tilsyn med deres Tømning.

Formanden mente, at det tydeligt fremgik af Indstillingen, at det var Husbeboerne, der havde Ansaret for Affaldets Opsamling. Derimod var Spørgsmaalet om Beholdernes Anskaffelse ikke afgjort i Indstillingen.

Christensen bemærkede, at en af de nuværende Beholdere i hver Ejendom nok kunde forbeholdes for Køkkenaffald. Dersom Kogeriet kunde forbindes med Svinehold paa Arbejdsanstalten, vilde der ikke være stor Risiko forbundet med Sagen. Taleren anbefalede, at de to Udvalg samarbejdede om Sagens Realisation.

Brøndum havde tidligere sagt, at det var Hensigten, hvor der var flere Beholdere i en Ejendom, at reservere den ene for Køkkenaffald. Der vilde altsaa kun blive faa Steder, hvor

det vilde være nødvendigt at anskaffe en Ekstrabeholder. Maaske kunde ogsaa Træbeholdere anvendes. Med det paaregnede Affald vilde der kunne opføres ca. 4-500 Svin om Aaret, og der var ingen Tvivl om, at det vilde være til stor Gavn for Gaarden i Stautrup at faa et stort Svinehold. Taleren haabede, at man vilde føre Forhandlingerne paa Basis af, at Sagen skulde gennemføres, og han ønskede meget, at Udvalget kunde faa det at vide i dette Møde.

Salling troede, at Spørgsmaalet om Beholderne vilde volde adskillige Vanskeligheder, da de nuværende Beholdere ikke lod sig bruge til Køkkenaffald, fordi de ikke var vandtætte, og Træbeholdere kunde lige saa lidt bruges, da de i Tørke vilde falde fra hinanden.

Jakob Jensen henstillede, at Udvalget først saa at komme til Rette med Politimesteren om, hvorledes Beholderne skulde indrettes.

Udsattes.